

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 29.01.2016

Vår ref.: 201104217-85

Arkiv: 511

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Hilde Aass

Vedtak - Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for Maurneset vindkraftverk - Vindkraft Nord AS

NVE har, etter en samlet vurdering, funnet at de samfunnsmessige fordeler som vinnes ved anleggene utvilsomt må antas å være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. NVE vil på denne bakgrunn gi Vindkraft Nord AS ekspropriasjonstillatelse for å kreve avstått grunn og nødvendige rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur, jamfør søknad av 01.10.2015.

Bakgrunn

NVE viser til konsesjonsvedtak av 14.02.2014, hvor det ble gitt konsesjon til å bygge og drive Maurneset vindkraftverk i Nordreisa kommune, Troms fylke. Det ble gitt konsesjon til et anlegg med samlet installert effekt inntil 10 MW. NVE ga samtidig Vindkraft Nord AS konsesjon til å bygge og drive en 22 kV kraftledning fra planområdet til Hamneidet transformatorstasjon, som i henhold til konsesjonen skal kables og legges i grøft langs adkomstveien.

Det var ved søknadstidspunkt kun inngått avtale mellom berørte grunneiere og tiltakshaver for selve planområdet. Det ble ikke søkt om tillatelse til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse. NVE ba i e-post av 04.06.14 tiltakshaver om å forelegge grunneieravtaler og/eller søke om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova § 2 pkt. 19 om nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Det ble i e-post av 11.09.2015 oversendt en oversikt over grunneiere, som det er inngått avtale med, fra tiltakshaver.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt søknad i brev av 01.10.2015 om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova § 2 pkt. 19 om nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftanlegg. NVE har samtidig mottatt søknad om forhåndstiltredelse i medhold av oreigningslova § 25, noe som innebærer at grunn og atkomstrettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt.

NVE har i dette dokumentet vurdert søknaden om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Det vises for øvrig til notatet «Bakgrunn for vedtak» for Maurneset vindkraftverk av 14.02.2014 for vurderinger knyttet til prosjektet i sin helhet.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vedtak om konsesjon til Maurneset vindkraftverk av 14.02.2014 er påklaget og det er fremmet innsigelse til prosjektet fra Fylkesmannen i Troms. NVE vil oversende klager og innsigelse på konsesjonsvedtaket til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse, sammen med eventuelle klager på vedtak i ekspropriasjonssaken.

Sammendrag av innkomne merknader

Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse ble sendt på høring til berørte grunneiere og rettighetshavere i brev av 27.10.2015, med fastsatt høringsfrist 16.12.2015. NVE har mottatt fem høringsuttalelser til søknaden. Disse er sammenfattet i teksten under.

Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar. Søker har kommentert de innkomne merknadene i e-post av 11.01.2016. Merknader fra tiltakshaver er referert til under avsnittet «*Avveining av ulike interesser*» der det anses som relevant.

Hans Kristian Mikalsen g.nr.13/9 (i Storslett) skriver i brev av 29.10.15 at han ikke vil akseptere ekspropriasjon av eiendommen. Han legger ved tidligere innsendt høringsuttalelse fra 16.01.12.

Elin Olsen Reiersen g.nr.83/30 skriver i brev av 03.12.15 at de går helt imot ekspropriasjon av eiendom, som de mener vil ødelegge gangveien til sjøen fra hytta. Hun refererer til søknaden, hvor det står at det har vært en grundig prosess med berørte parter i forbindelse med vindkraftprosjektet. Dette mener hun er feil. Hun skriver at det har vært et informasjonsmøte i Nordreisa, som er et stykke unna, slik at ikke alle har fått muligheten for å delta. Hun skriver at det ikke har vært noen dialog i forkant av vedtaket. Reiersen skriver at adkomstveien vil forringe hele området. Hun skriver at ved eiendommen deres er det en knaus, som beskytter eiendommen mot vind, og at store deler av knausen vil bli fjernet dersom veien blir som tenkt. Hun viser til kapittel 4.6 om friluftsliv og ferdsel «Bakgrunn for vedtak» og supplerer med at det fins en badestrand ute ved Finnbyan. Hun går imot NVEs vurdering om at det finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter i nærheten, da dette er den eneste stranda i hele Hamneidet-området. Hun mener adkomstveien vil ødelegge stranden.

Maria Helgesen g.nr.83/68 skriver i brev av 11.12.15 at de protesterer mot at det anlegges vei langs sjøen til planområdet og ikke oppe på fjellet. De protesterer samtidig på at skal eksproprieres eiendommer for å få nødvendig bredde på veien. Helgesen viser til at området fra snuplassen på Hamneidet og til sandstranden ved Finnbyan er et elsket turområde for de som har hytte i området og for lokalbefolkningen på Hamneidet og i regionen. Hun mener adkomstveien med skjæringer og fyllinger vil medføre visuelle virkningene og forringe området. Hun skriver at berget som ligger i nærheten av eiendommen skjærer for vær og vind og ønsker ikke at den skal sprenges bort. Videre skriver Helgesen at hun ikke har opplevd noen god dialog knyttet til prosjektet og at alle innspill fra hytteforeningen har vært tilbakevist. Avslutningsvis skriver hun at de er imot anleggsvei i området og det at traseen skal gå nedenfor hytta deres. Hun stiller seg negativ til at det skal eksproprieres til omsøkt formål.

Odd Rudberg og Trude Indrebø viser til tidligere innsendte innspill i saken, samt egen klage til konsesjonsvedtaket. De står fast ved at planlagt utbygging ikke kan forsvare de inngrep og forringelser av kvaliteter i natur som følger av tiltaket. I brev av 16.12.15 oppsummerer de kommentarer til mottatt høringsbrev, som også er delvis framført tidligere. De viser til inngått avtale mellom tiltakshaver og Nordreisa kommune, som grunneier. De etterlyser en behandling av saken i folkevalgt organ. De mener frivillige avtaler om grunn og rettigheter fra grunneiere i området skulle vært avklart i forkant av konsesjonsbehandlingen i NVE. De mener at det nå skjer ved tvang i etterkant av avgjørelsen. De mener at dette er prinsipielt feil at grunneiere settes under press og ber NVE om å avklare hvorvidt det er praksis/regler for at grunneieravtaler inngås etter at konsesjonsvedtaket er fattet. De skriver at NVE burde ha sendt saken tilbake til søker før de fattet vedtak om å gi konsesjon. Rudberg og Indrebø er ikke

enig med søker om at det har blitt gjennomført grundige prosesser med berørte grunneiere i forkant av søknaden. De skriver at det har vært møter etter at konsesjonen var gitt og at prosessen har blitt kjørt til feil tidspunkt. Avslutningsvis skriver de at det har vært uklare rolleforståelser og at det har vært påvist feil i fagrapportene. De mener søknaden om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse ikke aksepteres og må avvises.

Reidun og Asbjørn Hansen viser til tidligere innsendte innspill i saken i forbindelse med høring av søknad om vindkraftverket. De stiller seg negative til søknaden om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse. De skriver at det fra deres side har vært en forståelse av at enighet med grunneierne i området skulle avklares i forkant av konsesjonsbehandlingen hos NVE, og at det skulle være et samarbeid mellom utbygger og grunneiere. De mener at det nå i stedet bærer tegn av å utføres med tvang. Videre skriver de at de er uenig i at det har blitt gjennomført en riktig og grundig prosess i forbindelse med konsesjonssøknaden slik tiltakshaver skriver i søknaden. De viser til at det har blitt holdt møter og blitt gitt informasjon, men at dette har vært i etterkant av problem som har oppstått som følge av mangler ved søknaden.

NVEs vurdering av ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler.

Det er 53 grunneiere for 35 berørte grunneiendommer samt de to reinbeitedistriktene nr. 36 (Cåkolat) og nr.39 (Árdni/Gávvir), som vil bli berørt av den løsningen som NVE har meddelt konsesjon. NVE viser til vedlagte oversikter over grunneiere/rettighetshavere, som vil bli berørt av den løsningen som NVE har meddelt konsesjon (grønt i vedlegg 1 indikerer inngått avtale).

Søknad om ekspropriasjon

Vindkraft Nord AS søker om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova § 2 pkt. 19 om nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur, som gitt i henhold til anleggskonsesjon av 14.02.2014.

Tiltakshaver opplyser i e-post av 11.09.2015 at det har blitt inngått avtale med 23 grunneiere for 12 berørte eiendommer. Vindkraft Nord AS søker om ekspropriasjonstillatelse for de resterende 24 eiendommene med 35 eiere og berørte reinbeitedistrikter.

Hjemmelsgrunnlag

Oreigningslova § 2 pkt. 19 gir NVE hjemmel til å ekspropriere *”så langt det trengs til eller for...varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.”* Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter av de omsøkte anlegg.

Omfanget av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med tilhørende adkomstvei og 22 kV nettilknytning til eksisterende kraftledningsnett, herunder all nødvendig atkomst/ferdsel/mellomlagring av komponenter/transport/massetak i forbindelse med tiltaket.

Avveining av ulike interesser

Nedenfor vil NVE kommentere innkomne merknader og forhold knyttet til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse. De vises for øvrig til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 14.02.2014, hvor NVE har foretatt en samlet vurdering av virkninger som er vektlagt av NVE.

Prosess

Samtlige av de som har uttalt seg til søknaden er uenig med tiltakshaver i at det har blitt gjennomført grundige prosesser med berørte grunneiere i forkant av søknaden. Helgesen mener at alle innspill fra hytteforeningen har vært tilbakevist.

Flere mener at frivillige avtaler om grunn og rettigheter fra grunneiere i området skulle vært avklart i forkant av konsesjonsbehandlingen i NVE. De mener at dette er prinsipielt feil at grunneiere settes under press. Rudberg og Indrebø ber NVE om å avklare hvorvidt det er praksis eller regler for at grunneieravtaler kan inngås etter at konsesjonsvedtaket er fattet. De skriver at NVE burde ha sendt saken tilbake til søker før de fattet vedtak om å gi konsesjon.

Tiltakshaver presiserer i sine kommentarer at det er full anledning til å søke om konsesjon selv om ikke samtlige rettighetshavere slutter seg til gjennomføringen. De mener at ulempene ved at avklaringer i tilknytning til adkomstveien kommer i etterkant, først og fremst er at saksbehandlingen tar lenger tid. De viser til at de aller fleste innspill til høringen om søknad om ekspropriasjon tidligere er utredet og vurdert. Tiltakshaver fastholder at informasjon via media og folkemøter, samt dialogmøter med hytteforening og enkeltinteresser, er gjennomført på bred front. De beklager at ikke de har nådd alle som ønsker å bli informert.

De begrunner årsaken til at søknaden om konsesjon ikke ble fulgt av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, med at de ved søknadstidspunktet ikke var sikre på hvilken løsning for adkomstvei og transport, som ville være mest aktuelt. Løsningsalternativet ville for eksempel ikke direkte berører samme omfang av grunneiere, som adkomstveien langs sjøkanten. De innser at samtlige berørte parter for alle tre alternativene burde vært kontaktet tidligere.

Tiltakshaver ønsker å påpeke at det er inngått avtale med hytteforeningen på Maurneset, og at mange av rettighetshaverne som har inngått avtale fremhever god dialog både i fasen for søknad om konsesjon og under selve saksbehandlingen.

NVE viser til at i de aller fleste tilfeller fremmes søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse samtidig med konsesjonssøknadene. Dette er i tråd med anbefalt praksis i forarbeidene til energiloven. Etter NVEs vurdering ville dette vært hensiktsmessig i denne saken også. NVE understreker at det ikke er rettstridig å søke om ekspropriasjon i etterkant av et konsesjonsvedtak.

Landskap og visuelle virkninger

Reiersen skriver at adkomstveien vil forringe hele området. Reiersen g.nr.83/30 og Helgesen g.nr. 83/68 skriver at ved eiendommene deres er det en knaus/berg, som beskytter eiendommen mot vind. De mener at store deler av knausen vil bli revet dersom veien blir som tenkt, noe de ikke ønsker.

Tiltakshaver oppfordrer at individuelle ulemper knyttet til traseen for adkomstvei tas opp med hytteforeningen. Foreningen kan så fremme dette i henhold til bestemmelser i avtalen mellom hytteforeningen og tiltakshaver, om dialog omkring tiltak i forbindelse med etablering av anleggsveien.

NVE viser til at det er fastsatt vilkår om å utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan for tiltaket. Planen vil blant annet omfatte ulike forhold vedrører adkomstvei og hvordan aktuelle transportoppdrag skal foregå. Den skal blant annet omtale hvordan natur- og samfunnsinteresser, herunder beboere og

brukere, skal hensyntas i forbindelse med bygging av adkomstvei og transport av turbin- og kraftlinjekomponenter. NVE forutsetter at tiltakshaver utarbeider planen i kontakt med Nordreisa kommune og i dialog med representanter for de berørte grunneierne. NVE presiserer at hytteforeningen ikke representerer alle de berørte grunneierne.

Friluftsliv og ferdsel

Reiersen viser til kapittel 4.6 om friluftsliv og ferdsel «Bakgrunn for vedtak» av 14.02.2014. Hun skriver at det er en badestrand ute ved Finnbyan. Hun går imot NVEs vurdering om at det finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter i nærheten, da dette er den eneste stranda i hele Hamneidet området. Hun mener adkomstveien vil ødelegge stranden.

Helgesen viser til at området fra snuplassen på Hamneidet og helt utover til sandstranden ved Finnbyan er et elsket turområde for de som har hytte i området og for lokalbefolkningen på Hamneidet og i regionen. Hun mener adkomstveien med skjæringer og fyllinger vil medføre visuelle virkningene og forringe området.

NVE viser til kapittel 4.6 om friluftsliv og ferdsel i «Bakgrunn for vedtak» av 14.02.2014 og fastholder vurderingene som er gjort i vedtaket. Etter NVEs vurdering er virkninger for friluftsliv i tilstrekkelig grad vurdert i forbindelse med behandling av konsesjonssøknaden.

Annet

Helgesen g.nr.83/68 ønsker å protestere mot at det anlegges vei langs sjøen til planområdet og ikke oppe på fjellet. De protesterer samtidig på at skal eksproprieres eiendommer for å få nødvendig bredde på veien.

Tiltakshaver skriver at de etter mange utredninger og avveininger, nå har landet på et gjennomførbart alternativ for adkomstveien. De viser til teknisk -/økonomiske forhold og mener at kostnader ved fjelltraseen gjør vindkraftanlegget ulønnsomt å realisere. NVE viser til kapittel 4.17 i «Bakgrunn for vedtak», hvor NVE har vurdert løsningen med adkomstvei langs sjøen til å være det beste alternativet for adkomst vil planområdet. NVE opplyser om at bredden på adkomstveien og andre tekniske forhold er gitt av dimensjonen på turbinkomponentene.

Rudberg og Indrebø viser til inngått avtale mellom tiltakshaver og Nordreisa kommune, som grunneier. De etterlyser en behandling av saken i folkevalgt organ. NVE understreker at avtaler mellom tiltakshaver og kommunal eiendom er utenfor NVEs myndighetsområdet.

Oppsummering

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd, der følgende fremgår: "*Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*" Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse med tanke på forsyningssikkerhet og muligheter for ny fornybar elektrisitetsproduksjon må vektas mot hensynet til grunneiere eller rettighetshavere, herunder berørte reinbeitedistrikt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand.

NVE konstaterer at tiltakshaver har inngått avtale med berørte grunneiere i planområdet, som vil bli mest berørt av en utbygging. Etter NVEs vurdering vil adkomstveien medføre virkninger for landskapet, noe som kan føre til redusert opplevelsesverdi knyttet til blant annet friluftsliv og ferdsel. I tillegg vil

adkomstveien føre til direkte virkninger for enkelte hytter. Etter NVEs vurdering vil ulempene ved etablering av adkomstveien kunne begrenses ved god planlegging og gjennomføring. NVE mener dette i tilstrekkelig grad vil bli ivaretatt gjennom miljø-, transport- og anleggsplanen.

NVE understreker at det i konsesjonsvedtaket også er satt vilkår om at konsesjonær skal stenge ny adkomstvei for allmenn motorisert ferdsel, og avklare bruk av veien utover transport tilknyttet drift og vedlikehold med Nordreisa kommune og representanter for grunneiere/rettighetshavere, herunder reinbeitedistriktene nr. 36 og 39. Dette vil redusere tilgjengeligheten til området og hensynta reindriften, herunder redusere forstyrrelser knyttet til menneskelig aktivitet i området. NVE har i konsesjonsvedtaket av 14.02.14 satt ytterligere vilkår knyttet til virkninger for reindriften i området. Etter NVEs vurdering vil dette i tilstrekkelig grad i hensynta reinbeitedistriktene sin rettigheter i området.

Selv om enkeltpersoner i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med nødvendig infrastruktur, mener NVE at de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver som er berørt i denne konkrete saken. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved det konsesjonsgitte anlegget utvilsomt må antas å være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. NVE anser derfor vilkåret i oreigningslova § 2 annet ledd som oppfylt.

Søknad om forhåndstiltredelse

Vindkraft Nord AS søker i medhold av oreigningslova § 25 om forhåndstiltredelse til å igangsette anleggsarbeidene etter at skjønn er begjært og før skjønn er avholdt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært, men i tilfeller hvor det vil innebære urimelige forsinkelser å vente til skjønn er begjært, kan det gis samtykke til forhåndstiltredelse. Da skal det settes en frist for å begjære skjønn som ikke er lengre enn tre måneder, ifølge oreigningslova.

NVE har ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden. Olje- og energidepartementet vil eventuelt avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn er begjært.

NVEs vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknad av 01.10.2015 om ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur.

NVE har, etter en samlet vurdering, funnet at de samfunnsmessige fordeler som vinnes ved anleggene utvilsomt må antas å være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. NVE vil på denne bakgrunn gi Vindkraft Nord AS ekspropriasjonstillatelse for å kreve avstått grunn og nødvendige rettigheter for bygging og drift av Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur.

I medhold av lov om oreigning av fast eiendom av 23.10.1959, § 2 nr. 19, og bemyndigelse gitt ved kgl. res. 05.11.1982, gir NVE herved tillatelse til å kreve avstått i Nordreisa kommune i Troms fylke nødvendig grunn og rettigheter for bygging/driften av Maurneset vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Liste over berørte grunneiere/rettighetshavere fremgår av vedlegg til vedtak av i dag.

Det er en forutsetning at det ved etablering av anlegget tas tilbørlig hensyn til jord- og skogbrukets, friluftslivets og grunneiernes/rettighetshavernes interesser. Det vises i denne forbindelse til de innkomne uttalelser og NVEs vurderinger i «Bakgrunn for vedtak» for Maurneset vindkraftverk av 14.02.2014, samt vedtak av i dag.

Det forutsettes at konsesjonær underretter grunneierne/rettighetshaverne om ekspropriasjonstillatelsen, jf. forvaltningsloven kap V. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter. Kopi av orienteringen skal sendes NVE.

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. NVE foretrekker elektronisk oversendelse til e-postadressen nve@nve.no.

Ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. oreigningslova § 16.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

- Oversikt over berørte grunneiere for Maurneset vindkraftverk
- Oversikt over berørte reinbeitedistrikt for Maurneset vindkraftverk

Mottakerliste:

Vindkraft Nord AS
Ymber AS

Kopi til:

Elin Olsen Reiersen
Hans Kr. Mikalsen
Maria Helgesen
Nordreisa kommune
Odd Rudberg
Reidun og Asbjørn Hansen